

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 64/20

U Luxembourggu 28. svibnja 2020.

Mišljenje nezavisnog odvjetnika u spojenim predmetima C-597/18 P Vijeće/K. Chrysostomides & Co. i dr., C-598/18 P Vijeće/Bourdouvali i dr., C-603/18 P K. Chrysostomides & Co. i dr./Vijeće i C-604/18 P Bourdouvali i dr./Vijeće

Nezavisni odvjetnik Pitruzzella smatra da sudovi Unije nisu nadležni za odlučivanje o tužbama za naknadu štete podnesenima protiv Euroskupine

Euroskupina je neformalno tijelo koje predstavlja poseban izraz međuvladina pristupa u ustavnoj strukturi ekonomske i monetarne Unije te koje djeluje kao „most” između nacionalnih tijela, tijela Unije i međuvladinih tijela

Tijekom prvih mjeseci 2012. nekoliko banaka sa sjedištem na Cipru, među kojima Cyprus Popular Bank (Laiki) i Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia (Bank of Cyprus ili BoC), suočilo se s financijskim poteškoćama. Ciparska vlada stoga je predsjedniku Euroskupine¹ podnijela zahtjev za financijsku pomoć, a on je naveo da će traženu financijsku pomoć pružiti Europski stabilizacijski mehanizam (ESM) u sklopu programa makroekonomske prilagodbe koji će se ugraditi u memorandum o razumijevanju. Pregovore o tom memorandumu vodili su, s jedne strane, Komisija, Europska središnja banka (ESB) i Međunarodni monetarni fond (MMF) i, s druge strane, Cipar. U izjavi iz ožujka 2013. Euroskupina je navela da su pregovori rezultirali nacrtom memoranduma o razumijevanju o restrukturiranju banaka BoC i Laiki. Komisija, u ime ESM-a, i Cipar potom su potpisali memorandum te je ESM toj državi članici odobrio financijsku pomoć. Vijeće je 25. travnja 2013. donijelo Odluku 2013/236 o posebnim mjerama za ponovnu uspostavu financijske stabilnosti i održivog rasta².

Nekoliko pojedinaca i društava u to su vrijeme bili vlasnici depozitnih računa u bankama Laiki i BoC ili dioničari ili imatelji obveznica tih banaka. Predmetni pojedinci i društva smatraju da je provedba mjera dogovorenih s ciparskim vlastima dovela do znatnog smanjenja vrijednosti njihovih depozita, dionica ili obveznica. Oni su stoga Općem sudu Europske unije podnijeli tužbe za utvrđivanje izvanugovorne štete protiv, među ostalim, Euroskupine, kako bi im se nadoknadili gubici koje su navodno pretrpjeli zbog tih mjera.

Svojim presudama od 13. srpnja 2018. Opći sud odbio je te zahtjeve za naknadu štete zbog toga što nije bio ispunjen uvjet nezakonitosti postupanja koje se prigovara Uniji.³ Također je odbio prigovore nedopuštenosti koje je Vijeće istaknulo u pogledu tužbi podnesenih, među ostalim, protiv Euroskupine, smatrajući da je ona tijelo Unije koje je formalno osnovano Ugovorima i namijenjeno doprinošenju ostvarenja ciljeva Unije.

U žalbama koje je Vijeće podnijelo Sudu postavlja se pitanje može li se Euroskupina kvalificirati kao „institucija” u smislu prava Unije⁴ te jesu li sudovi Unije nadležni u području tužbi za naknadu štete podnesenih protiv tog tijela koje se odnose na moguće štete prouzročene njegovim navodnim štetnim radnjama.

¹ Neformalni sastanak ministara država članica čija je valuta euro

² Odluka Vijeća 2013/236/EU od 25. travnja 2013. upućena Cipru o posebnim mjerama za ponovnu uspostavu financijske stabilnosti i održivog rasta (SL 2013., L 141, str. 32.)

³ Presude od 13. srpnja 2018., [T-680/13](#) K. Chrysostomides & Co. i dr./Vijeće i dr. i [T-786/14](#) Bourdouvali i dr./Vijeće i dr., vidjeti priopćenje za medije br. [108/18](#).

⁴ Članak 340. drugi stavak UFEU-a

U svojem današnjem mišljenju **nezavisni odvjetnik Giovanni Pitruzzella predlaže Sudu da ukine presude Općeg suda u dijelu u kojem se njima odbijaju prigovori nedopuštenosti koje je Vijeće istaknulo u pogledu Euroskupine.**

Nezavisni odvjetnik smatra da, kako bi se provjerilo može li se Euroskupina smatrati „institucijom Unije”, valja razumjeti pravnu prirodu tog tijela i njegov položaj u institucionalnom okviru ekonomske i monetarne Unije (EMU)⁵.

U tu svrhu, **analizirajući ustavnu strukturu EMU-a u svjetlu sudske prakse Suda**, nezavisni odvjetnik najprije podsjeća na to da se **radi podnošenja tužbe za poništenje Euroskupina ne može kvalificirati kao tijelo Unije**⁶.

Analizirajući potom osnivanje tog tijela, njegove funkcije i način djelovanja u praksi, nezavisni odvjetnik napominje da je **njegov utjecaj isključivo političke prirode**. Naime, **kao neformalno tijelo**, Euroskupina ne samo da nema vlastitu nadležnost nego nema nikakvu ovlast sankcioniranja povreda svojih sudionika u pogledu provedbe ugovorenih političkih ciljeva.

Kad je riječ o **pravnoj prirodi i ustavnoj kvalifikaciji Euroskupine, to tijelo djeluje kao „most” između nacionalne razine, razine Unije i međuvladine razine, koja se nalazi izvan okvira prava Unije**. Naime, treba je smatrati tijelom koje predstavlja poseban izraz međuvladina pristupa prisutnog u ustavnoj strukturi EMU-a. **Budući da je nastala kao isključivo međuvladino tijelo, u složenom okviru koordinacije ekonomskih politika država članica u okviru EMU-a, Euroskupina ima ulogu poveznice državne razine i razine Unije**. Lisabonskim ugovorom priznato je postojanje tog tijela, koje se nalazi izvan pravnog okvira Unije, i formalizirano je sudjelovanje Komisije i ESB-a u njegovu radu, ali mu se njime nije namjeravala izmijeniti pravna priroda, koja je vezana uz njegovu ulogu „mosta” između država članica i Unije.

U tom pogledu, sudovi Unije nisu nadležni za odlučivanje o tužbama za naknadu štete koje su podnesene protiv tog tijela zbog mogućih šteta prouzročenih navodnim štetnim radnjama Euroskupine. Posljedično, **tužbe koje su podnijeli K. Chrysostomides & Co. i dr. te Bourdouvali i dr. nedopuštene su u dijelu u kojem se odnose na Euroskupinu**.

Ipak, kad je riječ o **zahtjevima u vezi s djelotvornom sudskom zaštitom, činjenica da se Euroskupina ne može kvalificirati kao institucija u smislu prava Unije ne isključuje odgovornost Unije za mjere kojima Vijeće i Komisija provode odluke tog tijela**. Predmetni pojedinci i društva mogu podnositi tužbe radi naknade štete protiv tijela Unije, u pravilu Vijeća, koja provode sporazume sklopljene unutar Euroskupine. U predmetnom slučaju tužba je mogla biti podnesena protiv Vijeća, kako bi se zatražila naknada štete u vezi s donošenjem Odluke 2013/236, te protiv Komisije i ESB-a, radi ispitivanja provedbe programa makroekonomske prilagodbe za Cipar. Nadalje, nije isključeno da se u iznimnim okolnostima Komisiji mogu pripisati štetne posljedice njezina eventualnog nepostupanja prilikom nadzora usklađenosti odluka Euroskupine s pravom Unije.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu u punoj neovisnosti pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Protiv odluke Općeg suda Sudu se može podnijeti žalba ograničena na pravna pitanja. Žalba u načelu nema suspenzivan učinak. Ako je dopuštena i osnovana, Sud ukida odluku Općeg suda. Ako je u

⁵ EMU obilježava „asimetrična” ustavna struktura u pogledu dvaju elemenata od kojih se sastoji, odnosno monetarne i ekonomske politike. Iako je, s jedne strane, Uniji dodijeljena isključiva nadležnost u području monetarne politike za države članice čija je valuta euro, s druge strane, nadzor ekonomskih politika ostao je u nadležnosti država članica. Koordinacija ekonomskih politika država članica odvija se u kontekstu koji nužno uključuje tri različite operative razine: nacionalnu razinu, razinu Unije i međuvladinu razinu. Tako može biti vrlo teško odrediti jasnu granicu između radnji koje se poduzimaju na međuvladinoj razini i na razini Unije te stoga između međuvladinih tijela i tijela Unije. U svojoj sudskoj praksi Sud je uvijek nastojao održati osjetljivu ustavnu i institucionalnu ravnotežu.

⁶ Točka 61. presude Suda od 20. rujna 2016. u spojenim predmetima [C-105/15 P do C-109/15 P](#) Mallis i dr./Komisija i ESB, vidjeti priopćenje za medije br. [102/16](#).

predmetu moguće presuditi, Sud ga može i sam riješiti. U suprotnome, predmet se vraća Općem sudu, koji je vezan odlukom Suda donesenom povodom žalbe.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja (spojeni predmeti C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P, C-604/18 P) objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293